

ΠΑΛΗΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΠΑΤΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Μέσα στο κουπέ του τρένου—ντρούκου, ντρούκου, ντρούκου, ντρούκου...—τρεις πολίτες Έλληνες συζητούσαν περί Δημοκρατίας. Από τα παράθυρα του βαγονιού περνούσαν και φεύγαν θιαστικά τα δέντρα, τα κλαριά, σαν να χόρευαν ένα γρήγορο, παράφορο, τρελλό χορό...

—Μουσιέ λέ μπαρόν, λαβένας την τιμήν νά σας έγχειρίω τας επιστολάς σας και τας έφημερίδας σας !... (Au premier étage).

—Κινδυνεύει η Δημοκρατία !...
—Η συζήτησις αυτή, μου έφερε στο νού, την Γαλλική Δημοκρατία και τούς Δημοκρατάς της.
—Οί πρώτοι του κόσμου Δημοκρατάι ! Σί πως άναφανούν οι Έλληνες.

Και ή σκέψις και οι συλλογισμοί αυτοί με φέραν στο Παρίσι, σέ μία περίοδο τής ζωής μου μακρινή, που πέρασα εκεί πέρα και είδα τη Δημοκρατία, όταν γιορταζότανε κάθε Ίούλιο, στους δρόμους, και είδα και τούς δημοκράτας.

—Άλλα την δημοκρατική ιδέα, την ένοιωσα σωθεία, μέσα σέ ένα θυρωρείο μιάς μεγάλης οικοδομής, που πήγαινα καμιά φορά, για νά έπισκεφθώ κάποιον Έλληνα φοιτητή, που σπούδαζε δαπάνιας του Άγιου Τάφου και ζούσε μέ ταιγκουνιά άσκητική.

Τηγάνας υπαγιατίτικες υπιρξόλες στο δωμάτιό του, σ' ένα καμινέτο, που θρωμούσεν όλη εκεί ή γειτονία, και όταν ήβλεπα νά γιορτάση καμιά έπισημη ήμερα, έπιγγανε και έτρωγε στα ζευθογεία των φταγών, που μαγειρεύονε, άλογισίο κρέας !...
—Υπελόγησι ότι θά γούριζε πειά μέ χρήματα πολλά, στα Ίερωσούμα, Γι' αυτό του έλεγα συχνά, ένωδώντα τον έρωπο που γινότανε την έποχή εκείνη σ' όλον τον Έλληνισμό, για τον τρούλο του Παναγιώ Τάφου, που ήταν έτοιμος νά καταρρεύσθι και νά καταστραφεί :

—Έφού, του έλεγα, παδί ήου, νουίζοντας στα Ίερωσούμα, υπορείς ν' άνασπλήσους μόνο μέ τις οίκονομίες σου, τον τρούλο που κινδυνεύει νά πέσθι !

—Αυτόν λοιπόν έπήγαινα συχνά, για νά μέ τήν συναστήσθι !
—Έπίναινα τις δίκες άκοιδής που ήξερα πώς ήβαιε και καθόμουνα στο θυρωρείο.

—Ο Αιωνόρθε και ή κόρη του, για τρυφή σήν εσαθή και βροσερό νουαδάθεμο, Ζανέττα, μου κατακρίστανε σιντροσιά.

—Ο πατέρας μου υλιούσε για την άρχαία "Έλλάδα, την υιπύσση της δημοκρατίας" και ή Ζανέττα μέ μάθως την έρωσε, ήσως τον πασαρτήθικαν οι άρχαίοι Έλληνες και ήσως τον έσπαμούζουσε οι Γάλλοι.

—Όσο δέν πρόδωσαν ή δέν υποσώσαν νά μου πη προφορικός, μου πά έλεγε νουαπίς, ίδιος του θούδου, όταν έβουνα, ξερωποδίζοντάς με ότε την πόρτα, δίδοντάς μου ένα-δυό κλεφτά φίλια, και άμίνωντάς μου μέσα στην παλάμη μου, μών ειδοποιητήσσο έπιστολή...πειό του ποθ θά συναντηθούμε του πρώτ :

—Μέ χίλια γ λ υ κ ά - γ λ υ κ ά φ ι λ ι α .

—Νά την έφημερίδα σου !... (Au troisieme étage)

Ζανέττα
—Από τά γίλια αυτά μιλιά, έβαινα μόνον ένα-δυό, εκεί κλεφτά, και τά άλλα τά 998 τά είσπρωσάτα την άλλη ήμερα, μέ τόκο μάλισα και μέ έπιτόκιο, στο Λουξεμβούργο, στη Τροκαδερό, ή όπου άλλοι μου έβινε συνέντευξι.

—Όπου υλιούσα έρωγινε έκείνη την υιλιά, την λεπτή σαν κέπαινα, την άσωνοειδή θρογγή, άπεπίναστε στο δωμάτιό μου, άποτε έβαινα και...προκαταβολές !
—Ο πατέρας της μέ άναρωσθι, νιστή ήσουν σαν...άρχαίος Έλληνας !
—Η κόρη μου έλεγε πώς ή' άναπαύσε νιστή...δέν πρόφερα καλά τά Γαλλικά.

—Όσο μου τή έβουεν σιτά, τόση σπαθόμουνά ενύ περισσότερο, τή υλιούσα και μιλύτατα τάσ πολλή, ήσως καμιά μέ σιντροσιόση ή σπαυσιόση του Παναγιώ Τάφου και μ' άκουγε με μιλώ έκτι, μου

—Όχ, άδερφέ, τσασίσηκα νά άνέθω για τό πωληχαρό σου ! (Au quatrieme étage)

Έλεγε :
—Ίρέ σύ, έδώ πέρα, στο Παρίσι, κοντεύεις νά γίνης...Άλδα-νόφωνος !...

—Έτσι λοιπόν, καθόμουνα στο θυρωρείο, περιμένοντας τον Έλληνα του Παναγιώ Τάφου...τήν ώρα άκριθώς που έλειπε και έφευγα, σαν νά μέ κυνηγούσαν, την ώρα που ήταν κίνδυνος νά... έρθθι !
—Κύριε, σάς φέρνω την έφημερίδα σας !... (Au deuxième étage)

Τις ώρες εκείνες, όσάκις έργόταν ο ταχυδουμείο, ό θυρωρός μάς παρακαλούσε νά...άνεθούμε όλοι μαζί ό όλα τά πατώματα και νά τό δώσουμε στους ένοίκους.

—Προσεφρομίον τότε, για νά μην κουράζεται, γέρος άνθρωπος αυτός, νά τό πάω έγώ μέ τή Ζανέττα. Έκείνος άρνιόταν με πείσμα και έπιμονή :

—Αυτή εννε μια έπισημη δική μου, μουλεγε. Σάς παρακαλώ μόνον, νά μέ άκολουθήσετε. Θά κάνουμε έναν ώρωσίό γύρο.

—Ο γύρος δέν ήτανε ώρωσίος, αλλά ήτανε πολύ...διδασκτικός και κουραστικός όλιγος.

—Έτσι έμάθαινα, ότι ό γέρος φύλαγε τό κορίτσι του μόνον στο σπίτι που έβινε και δέν έβινε πεντάρα γι' αυτή, σαν περιούσε από του θυρωρείου τό κατάφι.

—Έπίσης έμαθα, πώς διαδασμίζεται ή δημοκρατία στη Γαλλία, ανάλογα μέ τά πατώματα και μέ την θέσιν των ένοίκων του σπιτιού.

Στό «άντρεπόλ» καθόταν ένας θαρωτός, ενάς γερο - γκοιναίρης ιδιότσουπος, που έννεν υπαριπέτες και ρευματισμούς. Καθόταν διαρκώς έμπρός στη θερμάστρα και διάβαζε τό «Φινγκερώ». Φορούσε κάτι πανειές, νουίτες και υλιλλινε παπουδάρες, μέ νουδιωτή ύπενδυσι, σαν νά είχαν και αυτές υπομπαυτίες.

—Διακόκω έγκρίνιαζε σαν σκυλί δεινέιο.

—Ο θυρωρός, όταν έπίναινε τά γούμματα σ' αυτόν, ής έβινε ήιας στην πόρτα. Έκει...φιλιόμαστε έλευθεσα, ενή όλην προνωρούσε μέ διάκονισ, σέ μια μέγλη πολυθρόνα, στήμνη σαν θουίδ, ήπιός σ' ένα τράκι. Μέσα στην πολυθρόνα αυτή ήτανε θυθωμένος ό άσώκος μέ τις υπομπαυτίες και μέ τις παπουδάρες του.

—Ο θυρωρός του έκανε μια βαθείά ύπόκλιση, προνωρούσε ένα θήμα, τή έκανε άνήνια άλλη μια και τέλος πηλασίασε σκυμμένος κι' άπλώνοντας τό χέρι του μέ τό ταχυδουμείο, έλεγε :

—Έπιτρέματί μου, κύριε θαρωτέ, νά λάθω την τιμή, νά σας έγχειρίσω την έπιστολή και την έφημερίδα σας.

—Έπειδή ή σάσις ήτανε ή ίδια πάντα, την έλα μάθει άπ' έ-ξω και άνακατάτα.

—Monsieur l' baron, j' ai l' honneur de vous remettre vos lettres et vos journaux !

—Έπειτα, άλλη ταιμπουειδής ύπόκλιση και όπισθονόρησις μέ-χρη τής πόρτας. Άλλα εκεί ύπόκλιση και στροση κανονική. Έπειτα μάς μάζευσ κι' έμας και άνεβαιναμε στο δεύτερο τό πάτωμα.

—Έκει καθόταν κάποιος πρώην βουλευτής.

—Στό πάτωμα αυτό ό ναιρεισιός ήτανε ήπλος, ευγενικός, ταπεινός, αλλά γυαίς μεγάλες ύποκλίσεις. Μόνον που ό θυρωρός έβγαζε τον σκούρο του :

—Μεσιέ, ζέ-θούξ-άππόστ βο ζουρνά !

—Στό τούτο πάτωμα καθόταν κάποιος πόννη μεγαλέμπορος, που άπέτυνε στις έπινησιόσεις του και έκανε τώσα τον υιλικατζή.

—Έκει, όποτε ύποκλίσεις, ού-τε και γαιρεισιόμ.

—Έκασίση ή πόρτα και γυαίς νά άνοιγθθι έμπρός, ό Αιωνόρθε έπιπαιε μέ την σκρίνια από κερσίλι.

—Κύριε, ή έφημερίδα σας !
Στό τέταρτο, καθόταν ένας φτωχός τής ζωής άπό-

—Μιά που θά άνεβθι στο πέμπτο, δώσε σέ παρακαλώ αυτά, σ' έκείνον τον χαμένον εκεί άπάνω !... (Au cinquieme étage)

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΟΥ 97

Το κατέρωγμα του Παναγιωτοπούλου. Πώς έστειλε στον αγύριστο έναν χόντζι. Η προαγωγή του. Η γρησούλα που πήγαίνε στους φανταρούς εύγε, κτω ζπ' τη βροχή των σφαιρών. Μετά την υπεχωρησι της Λακρίσης. Το ποίημα που τους τριχαίσε. Τό ανδραρχήμα του Σμυρναίου έδελεντεύ. Πώς ξεμπερδεψε δυο Γκέκινδες... χωρίς να παρκεθί τους έρουσ της ανωνκωής, κτλ.

Στά 97, κατά τη μάχη της Ταράσας, φάνηκαν νηλιά σ' ένα λοίμο να κατεβαίνουν προς τη Λαμία, πολλοί νηζιμηδες. Μαρτυρά άπ' αυτούσ πήγαίνε ένας χόντζις, διαβαζόντας το Κοράντο.

—Του την ανάθωσι του χόντζι ; ρωτάει ένα ανανάδελό του ο εύζωνος Παναγιωτοπούλοσ, άπό τό Άγγινο, άληθινό πάλιηράφ.

—Του την ανάθωσι 'άπαντά είνωσι.

Ο Παναγιωτοπούλοσ σκαίει άέλωσι τό χόντζι, του ρίχνει και τόν σφαιζέει κάτω, μαζέ με τό Κοράντο.

Κατότιν αιώτ' ο Παναγιωτοπούλοσ προήχθη εις ύποδεκακέα.

Κατά τη διάκρισι των μαζών, μιά γρηιά με τό καρτσάσι της μαζέ, πήγαίνε στο Λοσάβα και μωράσε ούλο στους στρατιώτεσ.

Όταν έβλεπε ή αποχώρησι, ένας λοχιάσ την άνεγνώρισε στα Φάρασα. Βγάζει τότε άέλωσι τό πηλίκιο του και τό περιφέρει στους στρατιώτεσ, λέγοντας :

—Ρίχτε, βρε παιδιά, για τη γρηιά, που μάζ έβλεπε τό ούλο όταν πολενοσάμε !..

Μιζήνομαρ έσσι 80 δραμαζέ. Η γρηιά της λέχθηκε και έξοικονομήθηκε στη δύσκολη περίστωσι που βρισκόταν, σκαίζοντασ κ' αυτή με τη σερά της, ειζέσε στους φαντάρουσ.

—Ένα ποίημα ! Ένα ποίημα !..

Φοινοζαν μερικοί άξιωματικοί, μετά τη φυγή της Λαζιάσας, σε γνωστό ο ρατιώτη ποιητή, ζητόντας καλή και σώνει γ' άκούσων ποίημα. Ο ποιητής άνέβησε τότε σ' ένα λ'θάφο, ξεροθώσε λίγο, πήρε στάσι μεγαλοσπερητή και άτάγγαίσε τό έξής τετράστιχο :
**Λεβέντεσ θέλει ο πόλεμοσ,
λεβέντεσ σάν κ' έσασ,
που προτροπάδιην φεύγετε
των Τούρκων τας σκιασ !..**

Ένας έθελοντήσ άπό τη Σμύρνη, μόλις ειζε γίνει ή άνακωχή, ανάντησε σε μιά ρηματιά δυο Γκέκινδεσ γάχων βράει κάτω και να γάχωνει ένα στρατοδολήσι : Άλλά ή άνακωχή ειζε σημαίν και τό πέρ άπαγορευόταν άυτόητόρατα. Έξιστοι έλασ άνωσ, ανεδήλωσε ως έξής τό ασημά του με τό πειθαρχικό καθήκον : "Όμισησ προς τουσ Γκέκινδεσ κ' άρχισε να τουσ χτυπήη λυσοσώδωσ με τόν έποσκατανο, πριν προφτάσων να κληθούν. Μιά σταθ ένωσ τό κεράλι και μιά στ' άλλονοσ, τουσ έξελιτέρεθε, χωρίς να απαρθεθί τουσ θρουσ της άνακωχής !..

Άλλ' όταν έβλεπε στην Ταράσσι, δέχτηκε κατά τη μάχη μιά Τουρκική σφαίρα κατάστωμα κ' έπεσε νεκρόσ !..

Η άκαταστώσι του στρατεύματοσ κατά τόν άλέθριο πόλεμο του 97, άπήρξε άρρανότατοσ έλεεινή.

Σύνδεσι των στρατιωτικων μονάδων μεταζέ τουσ και όλων με τό Στρατηγειόν, δέν ίσχυεσ σχεδόν.

Μιά μέρα τό 2ο ανεξάρτητο τάγμα πεζικόσ διετάχθη να πάη άπό τά Φάρασα στο Βελζετινο. Άλλ' αντί να μετακινήθη τό 2ο τάγμα, πήγε τό 1ο ανεξάρτητο τάγμα στο Βελζετινο.

Ρούσσιση σαλάτα δηλαδή, και άποτέλωσι όλων αυτών, ή καταστροφή.

Μιά μέρα, ενώ ο Θεσσαλόσ προβοδολήσις Κουτσαζέλης, της προβοδολαζιάσ Μοιραζέτου, ή όποία βρισκό αν στη θεσι Μάτι, ειζε σκίσει στο κανόνι του να σκοιησει, μιά έγχρημά όδιδα πέρουσ πάνω άπό τόν όμο του, του έσχισε τόν μανθιά και έσκασε λίγα μέτρα πιο πέρα.

Ο Κουτσαζέλης σφαιζθηκε ορθωσ, μετά την έκρηξή, χαμογέλωσε άδιάφορα και συνέχισε άτάραχοσ τη δουλιά του.

—Δέν φοβόμαι εγώ άπό τέτοια...κουφέτα ! φώναζε. Για την ψυχασια του αυτή προδ'άστωκε άέλωσι, επί τόπου, σε δεκανέα.

Τό φροφίο του Πλαταμιώνος ειζε καταληφθη άπό μιά δικασια ειζώνων. Όταν τό έλευρίσαν οι εύζωνοι, σφέτησαν να πρόσσουν στην κορητή του τη σημαία μου. Άλλά... δέν ειχαν σημαία !.. Τό ε ένας ειζωνοσ έσχισε τη φουσαντέλια του, την έθαψε με μελιάν κ' έτσι έξοικονομήθηκε περίφημα ή περίστωσι !..

μαχοσ, Φοροούσε μιά ρόμπα-κάμαρα χοντρή, που τόν έκανε να φαίνεται σαν άρκοόδα και κάτι στοργυλόα γυαλιά, που έκαναν τά μάτια του να εινε πιο σθυσμένα.

Έκει ο θυρωρόσ άνοιγε άπότομα την πόρτα κ' έδινε τά γραμάματα άπότομα, μουρμουρίζοντασ.

—Ωχ άδερφέ ! Έινε άνάγκη να λαθαίνεε κάθε ήμέρα έπιστολέσ !.. Έβγήκε ή ψυχή μου ν' ανεβαίνω τόοσε σκάλεσ !

Έτοι, μόλις πρόφτανε να πάρη ο συναζιούχοσ τό ταχυδρομείο του κ' ο θυρωρόσ άπεσούρετο, χωρίσ να χαιρετήση, τραβώντασ με όρμη την πόρτα.

Στό πέμπτο πάτωμα δέν έξέραμε ποιόσ καθότανε. Δέν άνεθήκαμε ποτέ ως εκεί.

Μου φαίνεται πως καθόταν κάποιοσ ύπόλληλοσ μιζεσ μικρήσ Τραπέζης. Ούδέποτε άνέβηκεν ο θυρωρόσ έωσ εκεί πάνω. Περριμενε να έρθη ή γρηιά που έφερε τό γάλα στους ένοίκουσ, ή ή ψωμοδ, με τίς μακρυέσ φραντζόλεσ σαν μπαποστονιά, για να δώση σ' αυτήν να κοιμητή την άλληλογραφια στο «πέμπτιον».

—Άρρωθ ή άνεθής στο πέμπτο πάτωμα, δώσε, σε παρακαλώ, τότα τά παληόχαρτα, σ' εκείνον τον χαμένοσ εκεί άπάνω !

Για τό έκτον πάτωμα...αυτό πείνα ήτανε σαν να μην ύπήρχε για τό θυρωρείο.

Όταν παρουσιάζονταν κανένασ ξένοσ στη θυριδα του θυρωροσ, λέγοντασ με διακριτικότητα :

—Μιά έπιστολή, παρακαλώ, για τό «έκτον πάτωμα».

...Ο θυρωρόσ, θερμαινόμενοσ στο μαγκάλι του, του άπαντούσε άπότομα και με τίς πλάτεσ πάντα γυρισμένεσ, χωρίσ ούτε καν να γυρίση τό κεράλι του :

—Δέν έέρω τίποτα εγώ. Άνεθασ αν δέν θαρρούσαι, και δώσ' την μοναχοσ σου !..

Έτσι, ο μόνοσ που λάθαινε την...έπιστολή του κάθε θράδου, προφοδίζόμενοσ μιλιόστα και άπό την Ζανέττα, ως έξω στην πόρτα, με άγάπη και φιλια και μάλιστα μερικά τοίς μετρητοίς και τά λοιπά με πίστωσι, ήμουνα εγώ !

Οι άλλοι τα παίριανε αναλόγωσ της κοινωνικήσ των θέσεωσ και των πατωμάτων που καθόντουσαν ή τό πουριμώπουσ που δινάναε.

Άλλοίμονο ! Ούτε στον τόπο, που έχει την ισότητα ως έμβλημα, δέν ύπάρχει ή άληθινή ισότησ των ανθρώπων !.. Ο έρωσ, έεσθιασ, εινε τόσο αυτοκράτωρ τύραννοσ στα Κράτη τά δημοκρατικά, όσο και δημοκράτησ στην δικτατορία. Άλλά εδώ πέρα πρόκειται μόνον για τουσ άθροώπουσ !..

—Κινδυνεύει ή Δημοκρατία, κυρία !

Άκούστωκε και πάλιν μιά φροντηρή φωνή, μέσα στο τραίνο, τόσο δυνατή, που με συνέφερε στον έαυτό μου.

Πάν ή Ζανέττεσ, πάει ο θυρωρόσ, πάει ο θαρώνοσ, ο του Παναγιού Τάρου "Έλληνασ, τα 998 φιλια και όλη εκείνη ή ζωή μου ! Διαλύθηκαε, σβυστήκαν, άφανόστηκαν. Και θρέθηκα και πάλιν στο θαγόνι-ντρούκου, ντρούκου, ντρούκου—με τουσ συζητούτασ "Έλληνασ.

—Κοιμώσουνα ; μου είπασ.

—Όχι... Όνειρεύόμουνα απλωσ !

—Τί λέτε σείσ, με ξαναρωτήσαν, κινδυνεύει ή όχι ή Δημοκρατία ;

—Κινδυνεύει, τουσ άπάντησα, αλλά μόνον άπό τουσ...δημοκράτασ !

—Έσώ κοιμώσαι άκόμα, μου είπαν, και νεισεύεσαι !..

ΤΑ ΑΜΙΜΗΤΑ

Η ΣΑΛΤΣΑ ΤΟΥ ΦΑΞΙΑΝΟΥ!

Νεαρόν ποιητάριον έστειλε κάποτε στο διάσημο Πιρών έναν φασιανό για δώρο. Την έποίειν δέ τόν έπεσκέσθηκε και τράβηξε άπ' την τσέπη του μιά πολύπρακτη τραγωδία του, λέγοντασ :

—Μοδ έπιτρέπετε, μαίτρη, να σάσ τη διαβάσω, για να μου πητε ειλικρινάσ τη γνώμησασ ;

—Πάρε πίσω τόν φασιανό σου, νεαρέ μου... του φώναζε ο Πιρών, έντρομοσ. Καλύτερα να μου λείπη, παρά να τόν σάσω με τέτοια σάτσια που πρόκειται να μου σερβίρησ !..

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Υπάρχουν μερικέσ στιμκέσ στη ζωή, ή όποιεσ θραρινούν στη ράχη των θηρών όσο δέν βδανταν ολόκληρα τά χρόνια που περνούσαν ως τότε...

Σταντάλ

Η θλακεία, ή κακεντρέχεια κ' ο φθόνοσ, εινε τά μόνια συναισθήματα της ψυχής, τά όποια δέν έχουν ίερο και όσιο έπάνω τουσ.

Ντιντερο

